

Julia Kluczyńska

Krzysztof Śliwiński

Działalność odpłatna pożytku publicznego – przewodnik praktyczny

Projekt „Stołeczne Centrum Współpracy Obywatelskiej 2010-2012” jest realizowany, dzięki dofinansowaniu ze środków m.st. Warszawy.

Centrum zarządzane jest przez [Stowarzyszenie BORIS](#).

www.centrumwspolpracy.org.pl

WARSZAWA 2010

Od autorów

Prowadzeniu działalności odpłatnej pożytku publicznego towarzyszą liczne trudności i niejasności natury prawnej. Przepisy jej poświęcone są bardzo ogólne, brakuje jednolitej linii orzeczniczej, a sami sędziowie i eksperci mają niekiedy odmienne opinie. W marcu 2010 weszła w życie nowelizacja ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która wprowadziła znaczące zmiany m.in. właśnie w zakresie działalności odpłatnej. Opracowanie niniejsze zostało przygotowane na podstawie wspomnianej ustawy, która zawiera przepisy obowiązujące w styczniu 2011 r.

Autorzy – prawniczka i ekspert specjalizujący się w księgowości - prezentują praktyczne rozwiązania, które uważają za sprawdzone i zapewniające organizacjom pozarządowym bezpieczeństwo prawne.

Julia Kluczyńska – jest prawnikiem i specjalizuje się w prawie fundacji i stowarzyszeń. Jej drugim obszarem zainteresowań są regulacje prawne związane z ekonomią społeczną. Ukończyła Wydział Prawa Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz podyplomowe studia (LLM) z zakresu porównawczego prawa konstytucyjnego na Uniwersytecie Środkowo - Europejskim w Budapeszcie. Od czterech lat należy do stałych współpracowników Federacji Mazowia, prowadząc konsultacje i szkolenia z zakresu prawa organizacji pozarządowych.

Krzysztof Śliwiński - w latach dziewięćdziesiątych współzałożyciel i członek władz organizacji lokalnych. Od 1995 roku zajmuje się księgowością w organizacjach pozarządowych. Od 2005 roku pracownik Stowarzyszenia Klon/Jawor - księgowy, współpracownik portalu ngo.pl. Od 2007 r. prowadzi konsultacje i szkolenia na temat księgowości w ramach Inkubatora dla Organizacji Pozarządowych prowadzony przez Centrum Organizacji Pozarządowych Szpitalna.

I. Informacje ogólne

1. Czym jest działalność odpłatna pożytku publicznego?

Działalność odpłatna to, obok działalności nieodpłatnej i działalności gospodarczej, trzecia forma prawna dla działań organizacji pozarządowych. Upraszczając, działalność odpłatna pożytku publicznego, nazywana w dalszej części tekstu działalnością odpłatną, to możliwość pobierania przez organizację pozarządową opłat za prowadzone działania oraz sprzedaż usług lub towarów świadczonych przez uczestników projektów.

Działalność odpłatna definiowana jest w ścisłym związku z działalnością gospodarczą. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (zwana dalej ustawą) określa ramy, w których pobieranie opłat za usługi czy towary nie jest traktowane jako działalność gospodarcza. W sytuacji niespełnienia warunków określonych w art. 9 ustawy działalność odpłatna staje się działalnością gospodarczą i dlatego wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Krajowy Rejestr Sądowy (patrz punkt I.5 niniejszego opracowania).

Podstawową zaletą działalności odpłatnej jest to, że - w przeciwieństwie do działalności gospodarczej - nie wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców i podczas jej wykonywania można korzystać ze świadczeń wolontariuszy.

2. Dlaczego warto rozważyć działalność odpłatną?

Działalność tego typu będzie interesowała szereg organizacji. Umożliwia ona m.in. pobieranie opłat od osób zdecydowanych na uczestnictwo w kosztach danego projektu (choćby częściowo). Istotne jest, że ponoszenie opłat za działania, z których się korzysta, zapobiega postawie roszczeniowej wśród beneficjentów organizacji. Odpłatność uczestników jest też ważnym elementem niwelującym trudności finansowe, ponieważ z roku na rok maleją środki publiczne, z których mogą korzystać organizacje pozarządowe.

3. Kto może prowadzić działalność odpłatną?

Na wiele pytań dotyczących działalności odpłatnej nie ma jednoznacznej odpowiedzi. Są jednak zagadnienia, co do których nie ma wątpliwości. Taką kwestią jest pytanie, kto może prowadzić działalność odpłatną. Art. 3 ust. 3 ustawy mówi wprost, że działalność odpłatną mogą prowadzić wszystkie organizacje pozarządowe niezależnie od tego, jak długo działają i czy posiadają status organizacji pożytku publicznego. Działalność odpłatną mogą zatem prowadzić m.in. stowarzyszenia, fundacje czy kluby sportowe, zarówno te, które działają od wielu lat, jak i te, które dopiero się zarejestrowały. Warto to wyraźnie podkreślić, ponieważ nadal można się spotkać z błędnymi opiniami, że działalność odpłatna może być prowadzona wyłącznie przez organizacje o statusie pożytku publicznego.

4. Co może być przedmiotem działalności odpłatnej?

Działalność odpłatna może być prowadzona w ramach działalności pożytku publicznego określonych w art. 4 ustawy. Artykuł ten zawiera katalog 33 obszarów działań sformułowanych tak szeroko, że mieści się w nich zdecydowana większość projektów organizacji pozarządowych. Art. 9 ust. 3 ustawy zawiera również obostrzenie polegające na tym, że w przypadku organizacji, które prowadzą działalność gospodarczą (są wpisane do rejestru przedsiębiorców), zakres działalności odpłatnej nie może się pokrywać z działalnością gospodarczą.

5. Kiedy działalność odpłatna staje się działalnością gospodarczą?

Działalność odpłatna pożytku publicznego stanie się działalnością gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli:

1) otrzymana odpłatność - w odniesieniu do działalności danego rodzaju - jest wyższa od kosztów tej działalności

2) przeciętne, miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej pożytku publicznego, za okres ostatnich 3 miesięcy, przekracza 3-krotność przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w 2010 roku wyniosło 3 434,62 zł. Limit 3-krotności wynagrodzenia wynosi więc (w 2010 roku): 10 303,86 zł. Ograniczenie wynagrodzeń nie ma zastosowania do innych rodzajów działań organizacji w ramach nieodpłatnej działalności czy działalności gospodarczej.

Co niezwykle ważne, przekroczenie powyższych warunków powoduje, że działalność odpłatna staje się działalnością gospodarczą. Należy wyraźnie zaznaczyć, że organizacja zaczyna prowadzić działalność gospodarczą w momencie przekroczenia limitów i nie ma znaczenia, czy była tego świadoma, czy nie. Prowadzenie działalności gospodarczej bez wpisu do rejestru przedsiębiorców podlega grzywnie oraz może prowadzić do wszczęcia procedury wyjaśniającej przez organ nadzoru (wybranego ministra w przypadku fundacji i starosty w przypadku stowarzyszeń). W powyższej sytuacji dochody organizacji przeznaczone dla tego rodzaju działalności nie będą podlegały zwolnieniu od podatku dochodowego od osób prawnych. Innymi słowy organizacja będzie zobowiązana do złożenia wyjaśnień w urzędzie skarbowym i opłacenia zaległego podatku.

6. Formy działalności odpłatnej

Działalność odpłatna ma trzy formy, z których każda wymaga krótkiego omówienia:

1) pobieranie opłat za prowadzone działania organizacji pozarządowych w ramach działalności pożytku publicznego

Organizacja pozarządowa ma możliwość finansowania konkretnych projektów z opłat np. pobieranych od uczestników projektów. Opłaty nie mogą przekraczać kosztów realizacji działań, których dotyczą. Dlatego też taką działalność można określić - w uproszczeniu - jako działalność po kosztach. W tym miejscu warto przypomnieć, że od marca 2010 w kalkulacji kosztów działalności odpłatnej można uwzględnić zarówno koszty bezpośrednie, jak i pośrednie (np. koordynatora czy księgowego w części odpowiadającej jego pracy przy danym działaniu). Autorzy niniejszego opracowania zachęcają do kalkulowania każdego działania oddzielnie (jeśli natomiast kalkulujemy cykl działań, to tylko wtedy, gdy są powiązane logicznie i tematycznie), aby uniknąć poważnego zarzutu, że w ramach

poszczególnych działań organizacja osiąga zysk i tym samym prowadzi działalność gospodarczą bez wpisu do rejestru przedsiębiorców. Definicja działalności pożytku publicznego, zawarta w art. 9 ustawy, jest tu bardzo rygorystyczna: jeśli prowadzona działalność wykracza poza ramy odpłatnej działalności pożytku publicznego, jest działalnością gospodarczą. Należy zatem dobrze przemyśleć i skalkulować planowane działania odpłatne, aby uniknąć niezamierzonego i nieświadomego rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.

2) sprzedaż towarów i usług wytworzonych lub świadczonych przez podopiecznych danej organizacji

Coraz więcej osób zainteresowanych jest wspieraniem organizacji pozarządowych poprzez nabywanie od nich dzieł stworzonych przez podopiecznych danej organizacji np. dzieci ze świetlicy środowiskowej czy osoby niepełnosprawne. Sprzedaż takich dzieł przez organizację pozarządową stanowi formę działalności odpłatnej. Warto wyraźnie podkreślić, że w tym przypadku ustawa nie wymaga, aby cena była równa kosztom wytworzenia danej rzeczy. Innymi słowy, cena może przewyższać poniesione koszty, jednak ważne jest, aby przychód był przeznaczony na dalsze prowadzenie tego typu zajęć. Należy przedstawić je w księgowości organizacji w taki sposób, by móc pokazać, jakie koszty projektu były sfinansowane z tych przychodów, czyli jakie działania zostały zrealizowane, właśnie dzięki tym środkom. Na marginesie można przypomnieć, że w przypadku sprzedaży dzieł stworzonych przez podopiecznych organizacji, należy podpisać z autorami (lub ich przedstawicielami) umowy regulujące kwestię praw autorskich.

3) sprzedaż przedmiotów darowizny

Obecnie sprzedaż przedmiotów darowizny wpisana jest jako trzecia forma prowadzenia działalności odpłatnej. Oznacza to, że teoretycznie zastosowanie ma zasada, iż przychód ze sprzedaży nie może przewyższać kosztów. Literalna wykładnia tego przepisu prowadzi do

absurdu, gdyż z definicji koszt pozyskania darowizny jest zerowy, więc każda sprzedaż naruszałaby ów przepis. Najprawdopodobniej interpretacja będzie podobna do opisanej powyżej, czyli przez koszty będzie rozumieć się koszty projektu, na rzecz którego została dokonana sprzedaż przedmiotu darowizny. Ze względu na to, że brak jednolitego stanowiska w omawianej sprawie, zalecamy indywidualne konsultacje w każdym takim przypadku.

Jesienią 2010 r. do sejmu zostały wniesione kolejne propozycje nowelizacji ustawy o działalności pożytku publicznego. Jedną z nich jest wykreślenie zapisu o sprzedaży przedmiotów darowizny z definicji działalności odpłatnej, określonej w art. 8 ust. 1 pkt 2. Jest to zmiana rekomendowana przez organizacje pozarządowe i Radę Działalności Pożytku Publicznego. Gdyby została przyjęta, sprzedaż przedmiotów darowizny - podarowanych na cele statutowe organizacji - nie będzie traktowana jako odpłatna działalność pożytku publicznego, ale tak jak inne przychody statutowe organizacji, objęte wymogiem ich wydatkowania (zgodnie ze statutem organizacji oraz wolą darczyńcy). Nie będą miały tu zastosowania ograniczenia dotyczące działalności odpłatnej. Przykładowo taką operacją byłoby sprzedanie darów rzeczowych na aukcji charytatywnej.

7. Przykłady działań nie mieszczących się w ramach działalności odpłatnej

Są działania, które zdaniem autorów nie kwalifikują się jako działalność odpłatna. Przykładowo, trudno byłoby prowadzić kawiarnię „po kosztach”, ponieważ koszt herbaty, kawy czy kanapek jest symboliczny w stosunku do pobieranych opłat, nawet jeśli w kalkulacji uwzględni się wynagrodzenie dla osoby prowadzącej sprzedaż.

Podobnie sponsoring, rozumiany jako eksponowanie logotypu firmy w zamian za opłatę, nigdy nie będzie działaniem, które można traktować jako działalność odpłatną. Sponsoring polega na tym, że firma przekazuje organizacji pozarządowej środki, które następnie wpisuje w swoje koszty reklamy lub marketingu (na potwierdzenie tego będzie żądać od organizacji rachunku bądź faktury). Niezależnie od tego, że zysk ze sponsoringu może być nawet

w całości przeznaczony na konkretne działanie pożytku publicznego, nadal jest to usługa reklamowa, która nie będzie się mieściła w zakresie działalności statutowej organizacji pozarządowej. Organizacje, zainteresowane współpracą z firmami i czerpaniem środków finansowych z tytułu sponsoringu, powinny zatem zarejestrować działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług reklamowych. Natomiast czymś zupełnie innym jest sytuacja, w której organizacja otrzymuje od firmy darowiznę i w ramach podziękowań umieszcza logo darczyńcy np. na stronie internetowej. Z darowizn od osób fizycznych i prawnych mogą korzystać wszystkie zarejestrowane organizacje pozarządowe.

Inna sytuacja, wykraczająca poza ramy działalności odpłatnej, ma miejsce, jeśli organizacja otrzymuje dary np. od organizacji zagranicznej, przekazującej jej stałe dostawy odzieży, a później sprzedaje je, ponosząc koszty obsługi takiej sprzedaży (np. koszty prowadzenia sklepu). Zarówno w obecnym stanie prawnym, jak i po ewentualnych zmianach, może to zostać uznane za działalność gospodarczą zgodnie z definicją tej działalności, określoną w art. 2 ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej (działalność gospodarcza to działalność zawodowa świadczona w sposób zorganizowany i ciągły). Ponadto koszty ponoszone przy takiej sprzedaży nie będą kosztami statutowymi organizacji, mieszczącymi się w kosztach realizacji działań publicznych z art 4 ustawy. Z tego względu w opisanym wyżej przypadku powinno się zarejestrować działalność gospodarczą, zapewniającą w tej sytuacji przejrzystość i bezpieczeństwo prawne.

II. Działalność odpłatna krok po kroku

1. Etap planowania

Punktem wyjścia powinno być dokładne zdefiniowanie pomysłu na działanie, które organizacja zamierza prowadzić jako działalność odpłatną. Następnie organizacja powinna odpowiedzieć sobie na poniższe pytania:

1. Czy działanie to wchodzi w zakres działalności statutowej organizacji?
2. Czy działanie wchodzi w zakres działalności pożytku publicznego określony w art. 4 ustawy?

Udzielenie pozytywnych odpowiedzi na powyższe pytania jest podstawowym warunkiem, aby planować i prowadzić działalność odpłatną.

2. Przygotowanie budżetu

Następnie można przejść do kolejnego etapu, w którym zestawiamy koszty danego projektu. Organizacje, zainteresowane działalnością odpłatną, pytają często, czy różne działania odpłatne np. szkolenia i publikacje mogą objąć jednym budżetem, wykazującym, że przychody nie przekraczają kosztów, a zatem nie powstaje zysk. Konsekwencją takiego postępowania jest sytuacja, w której, mimo iż koszty całej działalności odpłatnej są równe

przychodom, powstaje zysk podczas realizacji poszczególnych działań tego projektu. Zdaniem autorów niniejszego opracowania opisane postępowanie stanowi nadużycie koncepcji działalności odpłatnej. Zysk bowiem jest elementem charakterystycznym dla działalności gospodarczej, a w przywołanej wyżej sytuacji zysk niewątpliwie powstaje. Niczego nie zmienia fakt, że jest on przeznaczony na działalność pożytku publicznego, ponieważ działalność gospodarcza organizacji pozarządowych polega właśnie na tym, że zysk z niej wypracowany ma służyć realizacji działań statutowych. Mogłoby to zostać więc uznane za prowadzenie działalności gospodarczej bez wpisu do rejestru przedsiębiorców. W powyższym przykładzie szkolenia i publikacje powinny być zatem objęte dwoma oddzielnymi budżetami, z których jasno wynika, że - w ramach działań danego rodzaju - organizacja nie osiąga zysku.

Gdy organizacja wie już, ile będzie kosztowało planowane działanie, należy zastanowić się, czy projekt w całości będzie finansowany z opłat, czy też może organizacja dysponuje środkami, pozwalającymi na choć częściowe wydatkowanie ich na realizację danego działania. Roboczo można to nazwać wkładem własnym w konkretny projekt. Będzie to część projektu, stanowiąca nieodpłatną działalność pożytku publicznego.

Wkład własny może pochodzić ze środków własnych (np. składek członkowskich lub darowizn od osób fizycznych i prawnych). Organizacje często zwracają się z pytaniem, czy mogą pobierać opłaty od uczestników projektów, które są częściowo finansowane z dotacji. Odpowiedź będzie zależała od umowy, którą organizacja podpisała z grantodawcą. Często w umowach o dotacje, pochodzące ze środków publicznych, znajduje się zapis mówiący o tym, że działania realizowane w ramach umowy, muszą być realizowane nieodpłatnie, czyli innymi słowy odbiorcy działań opisanych w danej umowie muszą otrzymać je bezpłatnie. Jeżeli w umowie nie ma takiego zastrzeżenia, organizacje mogą pobierać opłaty od uczestników.

Gdy organizacja zna już koszty projektu, powinna zastanowić, ile osób będzie uczestniczyło w każdym działaniu, ile wyniosą opłaty przypadające na każdego uczestnika i czy grupę docelową projektu stać na wniesienie opłaty.

3. Wymagania formalne - wymóg określenia zakresu działalności odpłatnej w statucie lub innych dokumentach wewnętrznych

Dotychczas sądy wymagały, aby organizacje, ubiegające się o status pożytku publicznego lub prowadzące działalność gospodarczą, wyodrębniały działalność odpłatną w statucie. Pozostałe organizacje (czyli te, które nie mają statusu pożytku publicznego ani nie prowadzą działalności gospodarczej) nie musiały określać zakresu działalności odpłatnej. Zmieniły to przepisy wprowadzone nowelizacją przyjętą wiosną 2010 r. Art. 10 ust. 3 ustawy nakłada na organizacje zainteresowane prowadzeniem działalności odpłatnej obowiązek wyodrębnienia takiej działalności w statucie lub innym akcie wewnętrznym.

Zdaniem autorów niniejszego opracowania oznacza to, że organizacje, które nie mają statusu organizacji pożytku publicznego ani nie prowadzą działalności gospodarczej, mogą wyodrębnić zakres działalności odpłatnej w dokumencie wewnętrznym, jakim jest uchwała. Uchwałę taką powinien przyjąć organ, który zgodnie ze statutem, ma kompetencje do prowadzenia spraw organizacji i tworzenia strategii finansowej. W razie wątpliwości warto umówić się na konsultację z ekspertem (lista organizacji świadczących usługi doradcze znajduje się w uwagach końcowych). Warto też przypomnieć, że w przypadku stowarzyszeń, zarząd ma tylko te kompetencje, które wyraźnie przyznaje mu statut, a w sprawach pozostałych obowiązuje domniemanie kompetencji na rzecz walnego zgromadzenia.

Organizacje często pytają, jak powinna wyglądać uchwała o rozpoczęciu działalności odpłatnej. Organizacje mogą przyjąć jedną uchwałę, w której wskażą zakres rozważanej działalności odpłatnej (np. o brzmieniu: *fundacja/stowarzyszenie X może prowadzić działalność odpłatną w następującym zakresie[...]*). Jednak rozwiązaniem bardziej przejrzystym i bezpieczniejszym wydaje się przyjmowanie osobnej uchwały, dotyczącej każdego projektu realizowanego w ramach działalności odpłatnej (albo cyklu projektów, jeśli są logicznie powiązane). Ważne, aby w uchwale znalazły się poniższe informacje:

- data przyjęcia uchwały
- informacja o tym, jaki organ przyjął uchwałę. Można to ująć w tytule np, uchwała zarządu albo uchwała walnego zgromadzenia.
- numer uchwały
- przykładowa treść – *fundacja/stowarzyszenie [nazwa] rozpoczyna realizację projektu [nazwa, ewentualnie krótki opis], który prowadzony będzie w ramach działalności odpłatnej pożytku publicznego zgodnie z harmonogramem i budżetem stanowiącymi aneks do niniejszej uchwały.*
- w aneksie warto wyszczególnić harmonogram i budżet. W przypadku kontroli organizacja może wykazać, że uważnie skalkulowała działanie tak, aby nie osiągnąć zysku (rozumianego jako nadwyżka przychodów nad kosztami) i dzięki temu nie grozi jej zarzut, że prowadzi działalność gospodarczą.
- budżet działania zawarty w aneksie do uchwały powinien zawierać spis przychodów (w tym opłat od uczestników) i kosztów w powiązaniu z konkretnymi działaniami. Pozwoli to na poszerzenie planu kont (oczywiście jeśli jest to zgodne z polityką księgowości organizacji) – opisana uchwała wraz z aneksem będzie podstawą do dodania przez księgowość organizacji kolejnych kont przychodów i kosztów organizacji - bez konieczności przygotowywania dodatkowych uchwał zarządu.

Po skończeniu konkretnego działania warto przyjąć uchwałę o zakończeniu realizacji danego projektu. Uchwała powinna wyglądać analogicznie do opisanej wyżej uchwały o podjęciu działalności odpłatnej.

Przygotowanie takich uchwał może w pierwszej chwili wydawać się trudne, ale kiedy już organizacja przygotowuje odpowiedni wzór, to będzie mogła korzystać z niego w kolejnych projektach. Nie powinno to być także postrzegane jako zbędny formalizm. Wręcz przeciwnie - te krótkie (często jednostronicowe) dokumenty stanowią ważny aspekt wprowadzania przejrzystości i dobrych praktyk w organizacjach pozarządowych.

4. Wymogi rozliczeniowe i sprawozdawcze dla działalności odpłatnej

Ustawa o działalności pożytku publicznego wymaga rachunkowego wyodrębnienia każdego z rodzajów działalności prowadzonej przez organizację (nieodpłatnej, odpłatnej i ew. gospodarczej). W praktyce jednak działalność odpłatna jest nierozzerwalnie związana z działalnością nieodpłatną pożytku publicznego. Jeśli zatem organizacja pobiera częściową odpłatność za np. prowadzone warsztaty, musi wskazać, jakie koszty zostały sfinansowane z odpłatności (przychody i koszty działalności odpłatnej), a jakie z innych źródeł np. dotacji (przychody i koszty działalności nieodpłatnej). W takim przypadku projekt (prowadzenie warsztatu) należy podzielić na dwie części: odpłatną i nieodpłatną.

Każde działanie prowadzone przez organizację powinno mieć wydzielone konta w księgowości, pozwalające zebrać wszystkie koszty oraz przychody poszczególnych działań podejmowanych przez organizację. Jeśli organizacja prowadzi działalność odpłatną, wówczas poza tym podstawowym podziałem musi dodatkowo podzielić konta przychodów na te, związane z działalnością nieodpłatną (np. dotacje, darowizny, składki itp.) oraz pozostałe,

uwzględniające przychody z działalności odpłatnej (np. odpłatność uczestników, sprzedaż przedmiotów). Tak samo jest w przypadku kont kosztów: organizacja powinna móc wskazać, jakie koszty ponoszone są z przychodów nie związanych z odpłatnością, a jakie są pokrywane z przychodów z działalności odpłatnej. Jeśli zatem mamy do czynienia z projektem, który tylko w części jest pokryty z odpłatności uczestników, wówczas konta kosztów będą podzielone na część kosztów działania realizowanego w ramach działalności nieodpłatnej i część kosztów, które są finansowane z odpłatności uczestników.

Obowiązki sprawozdawcze. W przypadku organizacji nie prowadzącej działalności gospodarczej, a jedynie działalność odpłatną, w sprawozdaniu finansowym musi znaleźć się informacja, jakie przychody organizacja osiągnęła i wydatkowała na działalność nieodpłatną pożytku publicznego, jakie przychody osiągnęła w ramach działalności odpłatnej oraz jakie poniosła koszty. Można te informacje wyeksponować poprzez rozszerzenie danych zawartych w rachunku wyników. Natomiast do części informacji na temat przychodów i kosztów działalności statutowej należy wówczas dodać kolejne podpunkty, dzielące przychody i koszty statutowe na związane z działalnością nieodpłatną, odpłatną oraz inną, statutową.

III. Uwagi końcowe

Działalność odpłatna pożytku publicznego oraz działalność gospodarcza to zagadnienia wyjątkowo złożone. Z tego względu przed podjęciem ewentualnych decyzji warto spotkać się z doradcą, który pomoże wybrać możliwości prawne, najlepiej odpowiadające potrzebom i specyfice konkretnej organizacji pozarządowej. Taką pomoc doradczą oferuje Stowarzyszenie Boris, Centrum Szpitalna, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz Federacja Mazowia. Ujednolicony tekst omawianej ustawy dostępny jest na stronie Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pod adresem: http://www.pozytek.gov.pl/files/Prawo/ustawa/UDPPiW_nowela_jednolity.pdf.